III. évfolyam — Arad, 1888. November 23. Péntek. — 318-ik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre:	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— frt
¼ évre	3.— frt	¼ évre	3.50 frt
1 hór	frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések dijja:
hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdij külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajczár.

A fegyvertársak.

Arad, november 22.

A házban Kaas Ivor báró megtartotta várva-várt első beszédét. Pártjának főorganuma igyekszik az ilyenkor szokásos frázisokat nagy erőlködés után leirni és kijelenti, hogy a beszéd „esemény« volt.

Nem voltak azonban hajlandók ezt az olcsó elismerést szinre keriteni Budapest többi képviselői és közülök Darányi és Busbach nyiltan tiltakoztak az ellen, hogy a politikai beteges álmok álmodója Kaas ur, — csupán azért, mert egy kissé rá akar szolgálni a friss mandatumra — a fővárost szükkeblünek tüntesse fel, mert „Budapest nem hulla, hogy a felett Kaas-Antonius izgató beszédet tartson.“

Meltz, a hü szász már egy kissé tovább ment és minthogy a regáléról van szó, hát a logika kedvéért is, beszélt arról, hogy nálunk az államhatalom már csak torzkép és «Vielregiererei» uralg . . . .

A véletlen — e nagy mestere az igazságnak, — ugy hozta azonban magával, hogy a mig Kaas ur felett nagy anathemái daczára körülbelül napirendre tértek a házban és Meltzl urat megmosolyogták az állam és kormány ellen hangoztatott idétlen filippikák miatt, addig egy idegen hatalom hadseregének előkelő tagja, valóságos himnuszt zengett ugyanazon napon a magyar állam haladásáról.

Valóban lehetetlen, hogy mindenki, a ki egy szikrányira is magyarnak érzi magát, lelkes, őszinte örömmel ne vegyen tudomást a Fiume előtt horgonyzó német hajóraj látogatásáról, mely rendkivül fontos eseménynyé fejlődött Hollmann német tengernagynak a fiumei magyar kormányzó diszebédjén mondott toasztja által.

Német fegyvertársaink maguk is meg voltak lepetve a fiumei fogadtatás magyaros melegsége által, de az a hang, azok a szavak, melyekben Hollmann tengernagy Zichy gróf kormányzónak a német császárt éltető beszédére válaszolt, az felülmul minden várakozást és magyarságunk érzetében elragad.

A német faj hagyományos megfontoltsága nyilatkozik minden szóban és a mit kifejez ezekkel az nem frázis, hanem nagyjelentőségü nyilatkozás, melyben — ugy szólva — minden betünek sulya van. És a mi, nekünk magyaroknak még becsesebbé teszi a német tengernagy toasztját, az abban nyilvánul, hogy nem beszél a szokott tájékozatlansággal a monarchiáról, vagy Ausztriáról, hanem a magyar tenger partján — mint a magyar állam szövetségese is — államiságunk haladása felett fejezi ki »bámulatát«.

Uram és császárom — mondá a tengernagy — különösen meghagyta nekem, hogy hajórajommal a magyar tengerpartot felkeressem és megismerjem. A német császár parancsának teljesitése pedig abba a helyzetbe hozza a hős tengernagyot, hogy azt a haladást, melyet az ujonnan megalakult magyar állam — rövid husz év alatt — Fiumében felmutat: bámulatosnak nevezze, mely »példa nélkül áll.«

Ezek nem a viszonzott udvariasság szavai, de az őszinte elismerése egy olyan szakembertől, ki a fiumei állapotokat legilletékesebben itélheti meg. Eppen ugy beérhette volna ő is azzal, hogy királyunkat éltesse, mint a hogy Zichy gróf kormányzó éltette Viimos császárt, de a látottak önkénytelenül késztették ama nyilatkozatra, melyért a magyar államiság minden igaz barátja gratulálhat a kormánynak, mely annyi öntudattal áldoz Fiumeért.

Olvassák el sokszor, nagyon sokszor a német tengernagy beszédét azok, akik — valahányszor külügyi politikánkban a magyar befolyásról van szó, — mindig azzal a léha felfogással áltatják magukat és azt a kevés szükkeblü embert ki reájuk hallgat, hogy Magyarország e tekintetben nem létezik, és ismerjék be, hogy egy ujabb példa czáfolja meg őket irgalmatlanul. Szokják meg végre az elismerés szavát is, a miért csak a gáncs az éltető elemük. Dicséretet nem kér a kormány tőlük, csak a struczpolitika nevetséges voltára utal.

Ott pedig, a magyar korona gyöngye Fiume mellett, legyenek üdvözölve a német fegyvertársak a magyar nemzet igazi, hamisitatlan érzelme által, mely éppen olyan őszinte, mint a milyen megtisztelő volt a magyar államnak a német hajóraj látogatása.

Országgyülés. A képviselőház szerdai ülésében tovább folytattatván a regálejügyi javaslat általános tárgyalása, Meltzl csekély számu hallgatóság előtt fejti ki érveit, melyek folytán a tárgyalás alatti javaslatot nem fogadja el. Szóló csak a földesuri regálékat óhajtaná megváltatni; de igy, mint a javaslat kontemplálta, a városok érdekei sértetnek meg, jövedelmeik apasztatnak, holott szükségleteik egyre fokozódnak. Herrelendy Béla az ellenzéki szónokokkal polemizáló beszédében a hangoztatott községi megváltás ellen szól, de a megváltásnál s ezt főkép a községek tekintetében mondja, egyenlő mértéket kiván alkalmaztatni. Annak kijelentése mellett, hogy a bortermelők érdekében a borgyártás betiltását kivanják, a javaslatot elfogadja részletes tárgyalás alapjául.

Kaas Ivor báró a fővárosi kérvény alapjára helyezkedik s a törvényjavaslatot nem fogadja el részletes tárgyalás alapjául. Egyébről nem is szól, csak kizárólag Budapestről s ennek külön érdekei szempontjából itéli meg a javaslatot, mely a fővárost pénzügyileg megkárositja.

Majd áttért annak fejtegetésére, hogy Budapest nem gazdag, hanem szegény főváros. Lakik benne czirka 50,000 gazdag, de 400,000 vagyontalan és szegény ember. — Darányi Ignácz előadó, kinek egyes állitásait Kaas kifogásolta, hatásos és élénk replikában czáfolta Kaasnak a fővarosra vonatkozó érvelését s azon zajos tetszéssel kisért megjegyzéssel zárta be szavait, hogy Budapest sem vonhatja ki magát azon áldozatoktól, melyek az egész országtól követeltetnek, mert az ország is minden alkalommal mindent megtett és áldozott a főváros fejlődése érdekében. — Kaas viszonválasza után Perlaky Elek, a ház figyelmétől kisérve a javaslat mellett emelt szót s annak főkép közgazdasági jelentőségét fejtegette, kiemelvén, hogy a javaslat hivatva van az ország gazdasági életében uj korszakot alkotni, ha a regaletulajdonos gazdák jól felhasználják a kárpótlási összeget. — Madarász Imre után, ki a javaslat ellen nyilatkozott, Busbach Péter szólt. Hévvel és hatásosan felelt Kaasnak.

A főváros — ugymond — nem hulla, hogy felette Kaas-Antonius izgató beszédet tartson. Majd kifejté abbeli meggyőződését, hogy a főváros megbirja a terhet, mely e javaslatból reá hárul s e tekintetben utat ama roppant fejlődésre, melyet az utolsó 20 év alatt tett. Busbach beszédének ama része, melyben a magyarosodásról szólt, különösen szép és lendületteljes volt. — A vitára még 23 szónok van feljegyezve.

A német hajóraj a magyar tengeren. Fiumából távirják 21-iki kelettel a következőket:

Zichy Agost gróf kormányzó nagy diszebédjén Hollmann ellentengernagy a hajóparancsnokokkal, a bécsi német követség katonai attacheja, Deines őrnagy és az egész törzskar megjelent. Ott voltak továbbá az itteni katonai parancsnokok, élükön Catinelli tábornokkal, a polgármester, a városi alelnökök, az idegen konzulok és hatóságok főnökei, összesen 45-en. — A kormányzói palota disztermét, melyben asztalt teritettek, pompásan feldiszitették és Zichy Agost grófné, előkelő vendégeit a nála szokásos előzékenységgel fogadta. A kormányzói palota előtt a katonai zenekar válogatott darabokat játszott. A harmadik fogásnál felállt Zichy Agost gróf kormányzó és ékes szavu felköszöntője végén poharát Németország császárja és családja jóléteért ürité, abból az alkalomból, hogy a német hajóraj először látogatja meg a magyar kikötőt. A vendégek a beszédet állva hallgatták, mig a zenekar a német hymnuszt játszotta. A nagy lelkesedéssel fogadott felköszöntő végeztével Hollmann némettengernagy, rendkivül meleg hangon tartott, fényes beszédben válaszolt, melynek minden szava nagy jelentőségü.

Ura és császárja — ugymond a tengernagy — különösen meghagyta neki, hogy a magyar tengerpartot hajórajával felkeresse és megismerje. A mit itt látott és tapasztalt, az nemcsak a hagyományos vendégszeretet, hanem főleg az a haladás, melyet az ujonnan alakult magyar állam rövid husz év alatt itt felmutat s mely valóban nemcsak bámulatos, de példa nélkül áll. Nem kezdeményezéseket, hanem terv szerint berendezett, kezelt s a nagyranövekedés minden kellékeivel már is biztositott emporiumnak organikus működését láthatni itt. Ez öblöt, — folytatá — a nápolyihoz hasonlitják, de meg van győződve, hogy nemsokára Fiume lesz az, melyhez a nápolyit fogják hasonlitani. — Poharát emeli ezen, ily hatalmas léptekkel virágzásnak indult állam bölcs fejedelmére, Ausztria császárjára és Magyarország apostoli királyára és egész családjára!

A beszéd rendkivüli hatást gyakorolt, mert jelentőségét mindenki érezte. Az ebéd vége felé Hollmann ellentengernagy ujból szólott, a ház urnőjére és a kormányzóra üritve poharát, kiknek jelentékeny részük van Fiume felvirágzásának előmozditásában. Ebéd után az egész társaság az operába ment, hol zsufolt ház előtt „Carmen“-t hozták szinre. — A vendégek bármerre járnak-kelnek, mindenütt a közfigyelem tárgyai. Ma a kormányzónál nagy estélyt rendeznek, melyre száznál többen kaptak meghivást.

Tanitás és nevelés.

(Befejező közlemény.)

Nevelés szempontjából a tanárnak első kötelessége a gyermekek testi épségére ügyelni. Csak az ép erős gyermek nem fáradhat bele a munkába, a beteges, ideges gyermek rendszeresen hamar kifárad, esetleg tönkre megy a nehéz munkától. Ujabb nevelési rendszerünk nagyon sokat tett a gyermekek testi edzésére a jó tornahelyiségek berendezésével, a mellett a legélesebb paedagugosok sokat gondolkodnak a felől, hogy a gyermekek mentől többet játszanak, s e mellett folyton emlegetik a régi jó időket, természetesen puszta megszokásból. Nem akarom azokat az időket kárhoztatni, de annyi tény, hogy a gyermekek testi neveléséről pusztán az esetlegesség gondoskodott, hiszen legtöbbször el kellett a labdázó tanulóknak bujni, ha a ta-

---

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(November 23.)

Alfonz ur.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája —

Budapest, november 21.

Alfonz ur.

Igy hivják Párizsban azokat a kalandorokat és szédelgőket, a kiknek foglalkozása a szerelem. Csinos, jól táplált, erőteljes fiatal emberek, a kik elegánsan öltöznek, sok gondot forditanak hajfürteikre és nyakkendőjük csokrára és a sétányokon mutogatják magukat, ismeretségeket kötnek és szerelemre vágyó, már nem fiatal asszonyok által eltartatják magukat.

A néphumor „Alfonz“ névvel látta el őket.

Ilyen „Alfonz“ ur lehetett Fouchard Lay mérnök ur is, a kit nemcsak tulajdonságainál, hanem keresztnevénél fogva is Alfonznak hivtak.

Fouchard Lay Alfonz párisi születésü, 45 éves, foglalkozására nézve mérnök, tulajdonképpen pedig naplopó, szédelgő és kalandor, még pedig a legjavából.

Alfonz ur, ugy látszik, végig kóborolta más a világot. Bécsben ez év február havában szabadult ki a fogházból, a hol agyafurt módon elkövetett csalások miatt tizennyolcz hónapot töltött.

Ekkor Budapestre jött . . . Az Ujvilág-utczában vett lakást özv. H.-né asszonynál és a gavalér elegáns ur csakhamar benső viszonyt kötött lakásadónőjével.

Nehány hét mulva már ő volt az ur a háznál. Nagyon jól értette a módját, hogy mikép kell körülhálózni az asszonyi szivet és az özvegy nemsokára rabja volt neki.

Arról is volt szó, hogy nemsokára elveszi feleségül H.-nét és az annyira hitt neki, hogy pénztárát is megnyitotta előtte, a minek a mérnök ur nagy hasznát is vette.

Ily módon lassanként 1200 frtot és 12 darab sorsjegyet csalt ki az özvegytől, a ki azt hitte, hogy a mérnök szerelmes beléje.

Pedig Alfonz ur e közben más viszonyt is folytatott. H.-né mutatta be őt K. B. asszonynak, a szomszédban lakó házfelügyelőnének.

Alfonz ur itt is az olvadozó, esküdöző szerelmest játszotta. A biu asszonykának tetszett a szerelmes franczia, a ki mindig hevesebben és tüzesebben folytatta az ostromot a fiatal nő szive ellen.

Ez eleinte nem hajlott a mézes szóra, később azonban nagy titokban H.-né tudta nélkül, szerelmese lett Alfonz urnak, aki legujabb szerelmét is értékesiteni tudta.

Az asszony ugyanis elmondta neki, hogy 2500 frtja van takarékpénztárba téve. Fouchard Lay Alfonz ur csakhamar megtudta, hogy K. asszony hol tartja a takarékpénztári könyveket s egy szép napon elcsente azokat.

Julius, augusztus és szeptember hónapokban a mérnök ur kiváltotta a három könyvre betett 2500 frtot s három olyan takarékpénztári könyvet tett az ellopottak helyére, melyekben ő csak 1—1 frtot helyezett el.

Ily módon a fiatal asszony nem is vette észre a hiányt, valamint nem vette észre azt sem, hogy arany gyürüje eltünt.

Alfonz ur e közben a harmadik szomszédnőnek is udvarolni kezdett. Ez a harmadik szomszédnő még kisasszony s csak ugy el volt ragadtatva az elegáns franczia udvarlása által, mint társnői. T. K. kisasszony régi nemesi család sarja s nehány családi ereklyét őrizgetett féltékenyen.

A többek közt egy több ezer forint értékü selyem csipkefelöltőt és egy félkrajczár nagyságu arany órát, mely valóságos müipari remek volt, s melynek értéke nehány száz forintra rugott.

A mérnök a csipke felöltőt, melyért szakértő mükereskedők már 600 forintot igértek a kisasszonynak, ellopta, az aranyórácskát pedig kölcsön kérte, azt mondván, hogy valami ügyes órás által másikat, ugyanolyat csináltat.

A mult hóban történt, hogy a házfelügyelőné azt emlegette Fouchard előtt, hogy kénytelen lesz a takarékpénztárból kivenni a pénzt.

Fouchard ur rendkivül meg volt rémülve, mert félt, hogy turpissága kiesül s lebeszélni igyekezett K.-nét a pénz kivételéről s inkább kölcsönt ajánlott neki.

El is ment, hogy pénzt hozzon, de nem tért többé vissza, sőt azóta lakásán sem látták. Szóval Alfonz ur a távolban keresett menedéket, megszökött!

A megcsalt három nő azóta a fölött tanakodik, hogy mit csináljanak Fouchard Lay Alfonz urral. Szégyelték a dolgot s csak hosszas vonakodás után tettek följelentést a rendőrségnél, mely elrendelte a szökevény körözését.

Kiderült különben, hogy Fouchard Lay Alfonz egyike a legismertebb franczia kalandoroknak. Valószinü, hogy a név, melyet használ, hamis.

A szédelgő, aki mérnöknek adja ki magát, nemrég szabadalmat szerzett a belügyminiszteriumnál egy egészen uj szerkezetü vasalóra s ennek a révén szokta áldozatait megcsalni, azt mondván, hogy találmányát most akarja eladni.

Ismert budapesti gépgyárakat nevezett meg, a kik állitólag 50- 80.000 frtot igértek a találmányért. O azonban azt mondta, hogy százezer forinton alól nem adja el találmányát.

A szédelgő különben, mint értesülünk, számos más csalást is követett el a fővárosban.

A főkapitányság felhivta a külföldi rendőrségek figyelmét is a csalóra, de Alfonz ur alighanem már gondoskodott róla, hogy meg ne találják.

Látszat és való.

(Regény öt könyvben.)

— Az „Aradi Közlöny“ számára németből forditotta: —

DENISE.

Negyedik könyv.

(59-ik folytatás.)

Ekkor mintha hirtelen szédülés fogta volna el, minden tagja megrázkódott — egy gondolat villant fel agyában, a milyent csak a kétségbeesés szülhet.

Tehát egészen lehetetlen volna, hogy Jane őt szeresse? Es ha szereti, eldobhat magától egy életet, mihez oly erős kötelék füzi, mely még egy boldogsággal telt jövőt igért a leány oldalán? Ha Jane beelegyezik hogy az övé lesz, ha mint leánya jegyese léphet annak atyja elé, — ekkor — ekkor még intett a mentés!

Norton gazdag volt, nagyon gazdag, a Bartlett et comp. tudósitásai után itélve és bizonyára nem lenne képes leánya kedvesét feladni! Ha mindent elmond neki, helyzetét, zavarát, ha Jane egyesiti könyörgéseit az övével — nem lesz e akkor Norton kénytelen, gyermeke boldogságáért hallgatni az elzálogositott hypothékákról? Sőt mi több, talán fel is ajánlja segitségét, hogy elháritsa a teljes bukást és azután, azután meg minden jóvá lehet!

Ne merje-e a halálküszöbén ezt a kisérletet, hiszen ez sikerülhetett. — Lázas képzelődésében már nagy kilátásban volt reményeinek valósulásához. A vér rohamosan ütött ereiben, homloka égett, szive dobogott, a jövőnek az örüléshez hasonló boldogitó képei elkergették a szomoru jelen tudatát, és mielőtt maga észre vette volna hogyan jött fel, már ott állott Róbert az első emeleten a társalgási szoba ajtajánál.

VIII.

A szobában voltak Jane és Ida, ez utóbbi Róbert beléptekor felállott és szó nélkül kiment.

— Ida valóságos gyermek, — mondá Róbert, kényszerülten mosolyogva.

— Haragszik önre és oka van arra, — válaszolt Jane. Az nem volt szép öntől, Bach ur, hogy oly módon állott bosszut testvérén, a mint ön tette, mert elutasitotta barátját mint kérőt.

— Belátom hibámat és annál melyebben érzem mivel ön áll előttem vádlóként, — drága Jane — mondá Róbert Jane mellett helyet foglalva. Az ön szép szeme azonban nem tekintene oly elitélőleg reám, ha ön tudná mi késztetett engem e mérges elhamarkodásra. Nem Ida kiutasitása haragitott meg annyira, mint inkább az, hogy egy férfi a kit gondolkozásmódja miatt meg kell vetnem, hogy ez a férfi merészkedik közeledni ahhoz, a kinek becsülete előttem a legszentebb és legbecsesebb a világon, és a kinek jó hirneve előttem becsesebb a saját hirnevemnél. On tudja, Jane, hogy mit és kit értek ezalatt.

— Az ön szavait nem lehet félre érteni, mivel ön nem csinált titkot Weller doktor iránti ellenszenvéből; hogy ez azonban csakugyan megérdemli-e az ön megvetését, azt még mindég kétségbe vonom. De ha az ön itélete a doktor jelleméről az igazi is volna, annál több oka van Idának, önre neheztelni.

— Az ön megfeddése mélyebben fáj, semmint ön hinné, Jane. Hugom haragja remélhetőleg nem lesz kiengesztelhetetlen és egy szép szó majd kieszközli nekem a bocsánatot. Elkövetett bünöm végre nem olyan nagy.

— De talán az ön cselekedetének hatása vészesebb Idára nézve mintsem ön gondolná. Ha Ida csakugyan igazi vonzalmat érezne a doktor iránt és viszont Weller doktor Ida iránt és ön durva kézzel szétszakitotta a vonzalom szálait, melyek titokban kezdtek szövődni, nem látná-e Ida önben boldogságának megsemmisitőjét?

— Mit mond ön? — kiáltott Róbert, Jane kezét megragadva, mialatt égő tekintetét a szép leányra szegezte. — Ismételje kérem szavait, biztositson engem arról,

znár kiéledett. A mi nagyon humánus paedagogusaink annyivel tovább mentek a gyermekek testi neveléséről való gondoskodásban, s kitalálták a tulterhelteté st, mintha bizony az iskola nem az életnek nevelne, már pedig ez aligha kényezteti a kenyér után futókat. A középutat tartva, megtaláljuk a valóságot: fő feladata a tanárnak az legyen, hogy a gyermeket munkával eltudja foglalni, ezzel fejti ki benne a munkaszeretetet. A gyermek játékát, a mennyiben körébe esik, kisérje figyelemmel, s az egészségre káros játékokat igyekezzék megakadályozni. E tekintetben legfontosabb az iskolai tornázás. Ez ellen is nagyon sokat tudnak felhozni, pedig ha szerettünk Németországra hivatkozni, e tekintetben nagyon is hivatkozhatnánk Németországra, s a hazai német vagy legalább is a szász városokra, melyeknél a tornázás oly nagy mértékben ki van fejlődve. Csakugyan nem is lehet semmi alapos kifogást felhozni egy jól berendezett torna ellen. Ezer meg ezer esettel találkozunk, hogy a rendszeres és fegyelmezett játék, nagyban elősegiti a test szabályos fejlődését és ha a gyermek teljes ambicióval tornázik, a jó eredmény nem marad el. E tekintetben különösen a jobb tanulókra kell vigyáznunk, kik bizonyos ambiciót helyeznek abba, hogy ügyetlen tornászok; talán innen van, hogy egy részök oly gyenge szervezetű. A lelkiismeretes munka után a játék is jobban esik; nem is szabad elhanyagolnunk, hogy e tekintetben a gyermek nagyon hátráltatva legyen, de feltétlenül minden játékot, mint fellebb emlitettem, megengednünk nem szabad.

Egyébiránt a játékot a gyermek magától is könnyen megtalálja, a paedagogusnak különösen figyelnie kell a jellemképzésre. A jellemképzés kétféle, u. m. direkt és indirekt.

E tekintetben az indirekt jellemképzés fontosabb, mint maga a direkt jellemképzés. Nagyon sokszor mentségül hozta fel a gyermek, hogy azért követett el valamely hibát, mert azt Péter, Pál is megcselekedte. Nem is maliciából teszi, hanem inkább utánzásból. Bizonyosan, ha a felnőtteket kevesebbet látná dohányzani, e hiba sem volna oly kedves, melyhez még akkor is ragaszkodik, ha tisztán tudja is, hogy ártalmára van. Egészben véve azonban a tanuló tanárait szokta nagy figyelemmel kisérni s tanárának egy-egy tévedését igen gyakran igazságtalanságnak tudja be, s még a büntetés sem fáj neki annyira, ha annak jogosságáról meg van győződve. Nagyon czélszerű tehát, hogy ha a tanár mint az igazságnak mintaképe tünik fel előtte, mert esetleg egynek igazságszeretete megvigasztalja számosak tévedéseiért is. Egészben véve azonban a tanár legyen szigoru erkölcsű, hogy tanitványai tanulják meg benne a tökéletes embert, a követendő mintaképet tisztelni; egy-egy ily mintaszerű magaviselet esetleg többet tehet, mint ezer meg ezer fegyelmi szabály. Ezzel ugyan nem akarom azt mondani, hogy a fegyelmi szabályok feleslegesek. Az emberrel eredetileg együtt növekednek a rossz tulajdonságok, ezeknek káros hatását csak az mérsékelt, hogy velünk születik a helyesnek a tudata is. A nevelésnek oda kell hatnia, hogy ezen rossz tulajdonságokat mentől inkább kevesbitse s a jónak, helyesnek tudatát mentől inkább kifejlessze. A fegyelmi szabályzatot éppen azért nagy psychologiai érzékkel kell megalkotni ne legyenek azok drákói szigorunak, melyek éppen a jellemesebbeket ijesztik el, mig a rosszaknak kivihetetlenségüknél fogva alkalmas kibuvóul szolgálnak. A fegyelmi szabályok ne annyira büntetést, mint inkább azt tartalmazzák, melyet mint jót és helyeset követni kell.

Különben ha már egyszer meg vannak a fegyelmi szabályok, s ki is hirdették a tanulóknak, meg is kell tartani. Nincs valami képtelenebb dolog, mint mikor felolvassák a tanulóknak, hogy csak a kijelölt helyen szabad csuszkálni s fürödni s arra sohasem gondolnak, hogy a kijelölés csakugyan megtörténjék. A rendszabályok ilyen forma kihirdetése rosszabb, mintha egyátalában semmiféle rendszabályt sem hirdetnek ki, minthogy a gyermek ezzel más rendeletek semmibe vevését tanulja meg.

Nagyon megszoktuk panaszkodni a miatt, hogy mostanában nincsen elég fegyelmi eszköz kezünkben, hogy ennélfogva többé nem birunk tanitványainkkal. Nagyon szomoru volna, ha ez csakugyan állna. A büntetés mód egyszerüsitése, illetőleg enyhitése az iskolában ép oly természetes törvény, mint egyéb büntető törvényeknél. A mint az erkölcsi ember kezd kibontakozni a gyermekességből s öntudatra ébred, annál inkább lehet értelmére és önérzetére hatni szelidebb eszközökkel is, és nem kell mindjárt a legdrasztikusabb eszközhöz nyulni. A drasztikus eszközök legtöbbször nem is vezetnek czélhoz, sőt egyenesen erkölcsi és anyagi veszteséggel vannak összekötve. A verés megöli a gyermek szégyenérzetét, a zsoplalás gyermek fejlődése kárával jár oly korban, a mikor a napok és hetek még nagyon sokat számitanak; a felnőtt korban is talán sokszor egy helytelenül alkalmazott ifjukori büntetésben rejlik valamely állandó testi betegség gyökere. Hányszor gondol egy-egy önérzetes ember arczpirulással vissza egy-egy megszégyenitő drasztikus büntetésre, melyet tanára első felhevülésében, épen mert a büntetésmód nagyon is kéznél volt, alkalmazott reá. Már csak azért is mellőzendők az ily büntetésmódok, mintán nagyon vissza lehet velük élni.

Helytelen büntetésmód ez is, midőn minden csekélységért mindjárt fölzavarjuk a szülők nyugalmát; rögtön hozzájuk üzenünk, intő czédulákkal busitjuk, ugy hogy esetleg kis okért is reménytüket vesztik gyermekükben. Ez szokta leginkább arra birni a szülőket, hogy gyermekeiket iskoláról iskolára vándoroltatják. Nagyon szép, sőt kivánatos is, hogy a szülői ház kezet nyujtson az iskolának, ezzel a tanitó munkája végtelenül meg volna könnyitve. De ez nincs igy csak részben, sőt egészen soha sem lehet igy. Hány paedagogustól, még pedig éppen a jelesebbektől halljuk, hogy saját gyermekükkel nem tudnak foglalkozni, nincs is kedvök hozzá; hát a legszentebb vonzalom ennyire ki lehet halva egy paedagogusból . . . bizony igy és nem is lehet neki rosz néven venni. Annyi jut neki a paedagogiából hivatásánál fogva, hogy bele fárad s otthon inkább pihenést és nem ujabb munkát vár. De vajjon csak a paedagogusnak kell-e igy küzdenie az élettel, hát más ezer meg ezer atya nem igy küzd-e az élettel, jómódu vagy kevésbé jómódu-e, egészen mellékesnek tartom. A mindennapi kenyér megszerzésében kifáradt atyától hogy várhatunk még ujabb munkát; nyugalmat, pihenést keres ő is otthonában, bizony nagy szolgálatot teszünk neki, ha pihenésében csak a legszükségesebb esetben zavarjuk meg.

Erre az a válasz szokott következni, hogy internatusokat kell szervezni mentől nagyobb számmal. Nem czélom az internatusok jó és rossz oldalával foglalkozni, csak azt hangsulyozom, hogy ha a gyermeket mentől önállástalanabbá akarjuk tenni, ám szerezzünk internatusokat, mert az élet küzdelme nem üvegházi növényeket, hanem edzett, önálló, akarattal biró harczosokat kiván.

Ezzel be is fejezhetem előadásomat, melynek czélja csak is az volt hogy kimutassam mennyi sok teendője van a mai paedagogusnak s mily testi és lelki erőre van szüksége, ha feladatát lelkiismeretesen megoldani, hivatását teljesiteni akarja. Ezzel talán el is esik sok vád, melyet az idősebb paedagogusok a fiatalokra szórnak; mert nem az ő munkájukon, hanem a feladat nagyságán mulik, ha nincs mindig meg a megkivántató eredmény.

Laukó Albert.

KÜLFÖLD.

Frigyes császárné Angliába érkezését az angol sajtó vezérczikkekben üdvözli. Kiemelik, hogy a császárné a souverainit megillető minden tiszteletnyilvánitással fogadtatott Angliában. A „Times“ biztositja a császárnét az angol nép tiszteletteljes részvétéről. A „Daily News“, Gladstone közlönye a császárné Angliába érkezését megragadja alkalmul arra, hogy megtámadja Németországot s külön ösen Bismarck herczeget. A liberalis lap, a többi között, ezt irja: „Az angol királynő legidősb leánya, szivében teljesen angol. Hogy őt a német társadalom ostobabb része nem igen kedveli, az főleg azon alapos gyanuból ered, hogy az angol liberálisok elvei és szokásai megfelelnek a császárné szellemének és jellemének.“ A czikk azután támadja Bismarck herczeget, a kinek ellenfele volt a császárné. „A császárné és férje — mondja a „D. N.“ nem tekintik a német egyedüli kötelezettségnek a hadsereg számára, és nem tartottak azt a német politikusok egyedüli kötelességének, hogy Bismarck akarata szerint válasszanak.“

A **Franczia és Németország közötti viszonyról és a hármas szövetségről** szólva Valori herczeg azt ajánlotta a „Figaro“-ban, hogy az európai kongresszuson egyezzenek meg a hatalmak tizenöt évi fegyvernyugvásban, mi lehetővé tenné a részleges lefegyverzést. Valori herczeg Bismarckot hivja fel ilyesminek kezdeményezésére.

A **szultán irádája** eltiltja Törökországban mindazon lapok, röpiratok, időszaki folyóiratok megjelenését, melyek a sajtó iroda és közoktatási miniszterium felhatalmazása és nem császári iráde alapján adattak ki. Ez intézkedéssel mintegy 20 folyóirat nyomatik el, ezek között 15 örmény nyelvű.

Vihar az osztrák képviselőházban. Rogl felső-ausztriai parasztképviselő pár nap előtt a nyilt ülésben Kudlich Jánosról igy nyilatkozott: „Kár, hogy azt a ficzkót 1848-ban föl nem akasztották.“ Ma Siegmund képviselő rövid, de tetszésvihartól kisért beszédben visszatért e nyilatkozatra. Siegmund rövid bevezetés után igy folytatá: Különös, hogy Rogl képviselő paraszt létére nem átalja Kudlichot szidni és gyalázni. (A felháborodás kitörése balról. Wrabetz képviselő: Ez a keresztény háladatosság!) Elég vakmerő ezt tenni, bár soha se tagadhatja, hogy Kudlich mennyire elősegitette a parasztrend felszabadulását. (Tetszés, zaj balról.) Kudlich a parasztság megváltója volt. (Taps balról. Ellentmondás.). Nem a bünöktől váltotta meg, hanem a keresztet vette le vállairól. (Taps a baloldalon.) — S még Rogl elég vakmerő sajnálni, hogy a parasztok föl nem akasztották. — (Rogl kiált: Azt a forradalmárt! Kiáltások balról: Szégyen, gyalázat!) Igy beszél egy paraszt arról az emberről, a kinek csak nemrég gratulált elnökünk, Smolka, a kihez pár hét előtt száz meg százezer paraszt zarándokolt. Vonaglik a szivem, mert magam is öreg 48-as vagyok s a mondottakat magamra is gyalázatnak tartom. (Tetszésvihar.) Rogl azt is mondta: „Az akkori liberális szájhősök részint a külföldre szöktek, részint az akasztófán rugdalództak, részint mocczanni se mertek.“ (Felháborodás balról. Rogl: Talán nem igaz? — Pfuj! balról.) Ezek kétségbeejtően szomoru szók, mert azok az emberek, a kik a Rogl-féle bitófán rugdalóztak, ma a mi drága hőseink, a kik a szabadságért vérüket ontották. (Tetszésvihar balról. Wrabetz képviselő közbekiált: Ha nem ontották volna, ma miniszterek lehetnének.) Ezek voltak a mi hőseink, a kik ott hagyva házát és családot, idegenbe mentek s a számüzetés keserü kenyerét ették. A régi 48-asok és a történelem nevében tiltakozom az ellen, hogy a szabadság bajnokait itt meggyalázzák. (Tomboló tetszés és taps balról.) A mit a liberálisok igértek, megtartották, a mig üldözésbe nem vették és vérpadra nem hurczolták őket. Mig egy csepp vér keringett ereikben, küzdöttek a nép jogaiért. (Taps.) S ha sokan közülök meggyaláztatnak és szidalmaztatnak, ugy emlékezzünk arra, hogy voltak, a kik in effigie a bitófára függesztettek, s később a korona legbizalmasabb tanácsosai lettek. (Egy hang: Andrássy Gyula.) Amit Rogl mondott, az egy alacsony, utálatos és hitvány gyanusitás. (Tomboló tetszészaj, taps.) A beszéd mély hatást tett.

LEGUJABB POSTA.

— **Parlamenti válság Romániában.** A miniszterválság valószinüleg megoldásra jut, a mennyiben a kamarai elnökválasztás az ókonzervativ párt és ifju konzervativ kormány közti differenciákat kiegyenliti. A kormány és az ókonzervativ pártvezérek közt folynak a tárgyalások. Az ókonzervativek alaki és tárgyi követeléseket támasztanak. Egyelőre, értve a kabinet teljes megváltozását, nem áll küszöbön kabinetválság.

— A **szerb alkotmány-revizió.** A szűkebb alkotmányrevizionális bizottság a király elnöklete alatt kedden ülést tartott, melyen az általános választói jog és a névsoros szavazás felett folyt a tanácskozás. Mindkét javaslat elfogadtatott.

Radikális és szabadelvű választó kerületekből szakadatlan érkeznek panaszok a választók befolyásolása miatt. Sabáczban és Liszkováczban véres verekedések voltak, ugy, hogy a csendőrségnek is közbe kellett lépni. Dragoczeváczból jelentik, hogy a radikálisok a választókat gyilkossági és gyujtogatási fenyegetésekkel akarják arra kényszeriteni, hogy jelöltjeikre szavazzanak.

Sport.

— **Aradi falkavadászat.** —

November 23-án, péntek. 85 ik őrház.
November 24-én, szombaton. Kurtici kis erdő.

Károlyi Tibor gróf.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

(Megjelen mindennap)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egyévre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése október végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

November 23. Péntek. Rom kathol. naptár Kelemen. Prot. naptár: Kelemen. Görög-orosz naptár: (november 11.) Géza, Mer. Nap kél 7 óra 21 perczkor, nyugszik 4 óra 13 perczkor.

— A „Kölcsey-Egyesület“ könyvtára nyitva van kedden és szombaton délután 3—4-ig, péntekon délelőtt 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— **Az aradvárosi szabadelvüpárt IV. kerületi végrehajtó bizottsága** tegnap délután Antalffy Endre elnöklete alatt ülést tartott a f. é. november hó 25-én vasárnap megtendő egy törvényhatósági bizottsági tag választása alkalmából, Barkó Ferencz, Böhm Lajos m. á. v. állomásfőnök,) Traytler Antal, Halmai Andor, Madarász Antal, Schauer Adám, Virágh Lajos, Schauer Lajos és még számos bizottsági tag részvételével. A bizottság a IV. kerületben megüresedett városi képviselői állásra egyhangulag Turay Antalt jelölte ki, s felhivja a szabadelvű párti választókat, hogy vasárnap november hó 25-dikén délelőtt a nevezett jelöltre adják be szavazataikat a választás szinhelyén: a Kossuth-utczai iskola helyiségében. Megjegyezzük még, hogy a párt irodája vasárnapig Kazinczy utcza 2. sz. I. emeleten található Antalffy Endre bizottsági elnök lakásán, vasárnap a választás napján pedig a párt-iroda a Kossuth-utczai Turay-ház I. emeletén lesz berendezve.

— **Mittelmann Bódog** urat ő jtotta a IV. kerületben a szabadelvű párt számos választója a megüresedett városi képviselői állásra kijelölni. Mittelmann Bódog ur azonban felhatalmazott bennünket annak kijelentésére, hogy a jelöltségtől ezuttal visszalép, nem akarván a szabadelvű párti szavazatok megoszlását előidézni.

— **Vörös-kereszt.** Lonovics József Csanádmegye főispánja azon buzgólkodik, hogy Nagylakon és Kovácsházán a vörös kereszt egyletnek fiókokat létesitsen. E tárgyban a járási főszolgabirákkal tanácskozásokat folytat s a fiókegyletek valószinüleg már legközelebb az alakulás stádiumába jutnak.

— **A szárazérl felső csatorna** kiépitése alkalmából az állami, törvényhatósági, községi és mezei utakon létesitendő műtárgyak részletterveit az épitési engedély kinyerése végett Návay miniszteri biztos beterjesztette Csanádmegye alispánjához. E tervek deczember hó 1-től 30 ig közszemlére tétetnek s naponként a hivatalos órák alatt Csanádmegyei iktató hivatalában megtekinthetők.

— **Elhalasztott hangverseny.** A zenekedvelők egyesületének hangversenye Holub felolvasása miatt f. hó 25-ről deczember hó 2-kára halasztatott el.

— **Nyilatkozat.** Közbejött sulyos családi gyász következtében a megyei tisztviselők báljára kijelölt rendezőségről lemondok. Arad, 1888 nov. 22. dr. Mandorff Géza báró.

— **Kinevezések.** Fennes Pál volt b.-csabai dohánybeváltó hivatali tisztartó helyébe Kohányi Róbert aradi dohánybeváltó hivatali felügyelő helyettes neveztetett ki. — Szommer István adóhivatali ellenőr a facsethi adóhivatalhoz III. oszt. pénztárnokká neveztetett ki.

— **Ismét Kovaszincz.** Neszly János kovaszinczi jegyző dolgainak elintézése czéljából Aradon időzött két nap, s ez idő alatt az a meglepetés érte, hogy csütörtökre virradó éjjel a kovaszinczi hegyen fekvő kolnáját felgyujtották. A lakó és présház egészen leégett a butorokkal és teljes felszereléssel együtt, a borpinczében azonban nem esett kár. A kolna biztositva volt ugyan, de az előbbeni birtokos nevére, s igy az illető biztositó társaság loyalitásától függ a kár kifizetése.

— **Kövér Béláné temetése,** illetőleg hült tetemeinek beszentelése, tegnap délután 4 órakor rendkivüli nagy részvét mellett ment végbe Ferdinánd utczai lakásán. A tekintélyes nagy rokonságon kivül a közönség minden rétege képviselve volt a tragikus véget ért asszony temetésén. Ravatalát a diszesnél-diszesebb koszoruk egészen elhalmozták. Hült tetemei ma délelőtt 11 órakor fognak Repszegen, a családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék békében.

— **Feloldott közgyülési határozat.** A belügyminiszter a közgyülésnek azon határozatát, melylyel özv. Gaál Jánosné, volt irodai segédtiszt özvegyének nyugdij [illegible] meg, feloldotta s csak a nyugdijjárandóságot engedélyezte utólványoztatni.

— **Huszárlovak tüzben.** A majdnem husz évig vidékünkön állomásozott 14. huszárezred egyik századát nagy baj érte uj állomáshelyén, mint lapunknak irják. Folyó hó 17-én éjjel 2 órakor ugyanis a zemplénmegyei szerelmesi állomáshelyen, három szakasz lóra való istálló kigyuladt, a több ló bennégett. A legénységből szenban nem sérült meg senki. Most a szerelmesi századot, melynek Kollouch kapitány a parancsnoka, áthelyezik Nagy-Mihályra.

— **Az „Aradi kereskedő ifjak társulata“** ma, pénteken este tartja saját helyiségében csupán a tagok számára rendezett első férfi estélyét. Mint már tegnap emlitettük, a tagok várakozáson felül jelentkeztek a részvételre. A végleg megállapitott műsor a következő: 1. Manrico nagy áriája „Trobadour“ból, énekli Németh János ur, zongorán kiséri Barna Izsó karnagy ur. 2. Guiard: A légy, monolog, előadja Kazaliczky Antal ur. 3. Magyar Népdalok, énekli Kis Pista ur, zongorán kiséri Barna Izsó karnagy ur. 4. Haenselt Phantasia, zongorán játsza Schönthal Gyula ur. 5. Vallomás (Románcz) Barna Izsótól énekli Németh János ur, zongorán kiséri a szerző. Figyelmeztetjük az egyleti tagokat, hogy az estély pontban 8 órakor kezdődik.

— **Adomány.** Biró Imréné a Kövér Béláné ravatalára szánt koszoru helyett az árvaházalap javára 10 forintot adományozott.

— **A gyoroki jegyzői állásra,** melyre mint már emlitettük, f. november hó 28 án megejtendő választáson fog betöltetni, eddigelé csak két pályázó van. Pályáznak: Tabajdy Gyula a jelenlegi segédjegyző és Zászló Mózes jegyzőjelölt.

— Az üresedésben levő kap-uczai körjegyzőség is már legközelebb be fog töltetni. A választás határidejét Csukay Sándor a radnai járás főszolgabirája deczember 18-ának délelőtti 10 órájára már ki is tüzte.

— **Hangverseny Nagylakon.** Csanádmegye jegyzői kara vasárnap Mezőhegyesen tartott közgyülésén elhatározta, hogy a jegyzői nyugdijalap javára Nagylakon hangversenyt és bált rendez.

— **Az a furfangos tolvaj,** ki rövid idő előtt Szücs Mitruné zsigmondházi asszony tehenét az aradi piaczról elhajtotta s árát elfelejtette kifizetni, Kovács Imre orosházi lakos személyében kipuhatoltatott s a tehén vételára már be is hajtatott tőle.

— **Büntetés elől a halálba.** György Juon sajtényi lakos a vasárnapi vásár alkalmával Makón egy szücs sátorából egy női bundát lopott el s leányára bizta. Azután más portéka után nézett, a leányát elhagyva. Néhány perczmulva a csendőrök elfogták a leányt a bundával. S midőn ezt Juon távolról meglátta, ha a sietett Sajtényba s felakasztotta magát. Mikor észrevették, halva volt.

---

hogy azok nem puszta gyanitások, hanem hogy ez való és áldani fogom a sors kegyét, mely oly váratlanul hozott felvilágositást ebben a dologban. Beszéljen, Jane mondja meg nekem, hogy a doktor Idát szereti és szabaditson meg a félelemtől, mely folyton bánt és gyötör, hogy ön az, a ki iránt a doktor előzékenységgel kedveskedik. Nem a testvérem miatt aggódom, hanem ön miatt, Jane.

— Miattam? — kérdé Jane, elvonva Róbertől a kezét.

— On miatt egyedül, — folytatá Róbert. Emésztő dühvel láttam, minő bizalmassággal merészkedik beszélni önnel ama férfi, hallnom kellett, mint védte ön őt, miközben én életemet adnám egy barátságos tekintetéért, egy édes szóért az ön szájából. Bün-e az, hogy a gyülölt vetélytársat igyekeztem eltávolitani a házból? Ha igen, akkor büntessen meg Jane, de ne feledje, hogy ön miatt vétkeztem!

E hévvel kiejtett szavaknál Jane felkelt és most csodálkozó, fenséges tekintettel mérte végig az izgatott férfit.

— Nem értem önt Bach ur, — nem akarom megérteni szavait, mert nem tudom, hogy felelnék reájuk, nem tudom minő szavakkal illetném az ön eljárását ezen annyira meglepő vallomás után.

— On nem ért engem? Tehát nem látta még be, hogy az ön megérkezése óta az ön varázsa alatt élek, hogy csak az ön jelenléte vonzott e házhoz, melyet ezelőtt atyám ellenszenve tett türhetetlenné, — ön még nem érezte, hogy szivem minden dobbanása az öné, hogy . . .

— Hallgasson, kérem, becsülje meg saját házának vendégjogát! — szakitá félbe Jane és mikor Róbert könyörgő mozdulattal lépett hozzá, szelidebben folytatá: On izgatott, homloka ég, arcza halvány, attól félek, hogy ön beteg és hamis képzelődés ösztökéli önt arra, hogy nekem olyan dolgokat mondjon, a miket hideg vérrel sohasem mondott volna!

— Igen beteg vagyok, lázban vagyok! — kiáltott Róbert Jane előtt lebornlva és göresösen megragadva kezeit, — de szerelemből vagyok az, féltekenységből, kétségbeesésből és csak ön egyedül képes engem meggyógyitani, engem megmenteni. Ne taszitsa vissza a szerencséimet, kit szépsége rabolt meg józan eszétől, mondja meg nekem, hogy viszont szeret, hogy az enyém akar lenni, egy szavával tegyen vagy a legboldogabb vagy a legszerencsétlenebb emberré!

Erélyes mozdulattal szabaditá ki Jane kezeit, mialatt egy lépéssel hátrált.

— Bach ur, — válaszolt hidegen, — nagyon fáj, hogy ön nem teljesitette az én kérésemet. Most már nem maradhatok többé ebben a házban.

— Es miért nem? — nyögte ki Róbert. On—ön nem szeret engem, — talán még gyülöl is?

— Már el vagyok jegyezve, ha ugyan ez a nyilatkozat szolgálhat arra, hogy önt meggyógyitsa.

— Eljegyezve?! — kiáltott Róbert felpattanva. Ez lehetetlen! On veszélyes játékot játszik velem, Jane, ön egy kétségbeesett emberrel áll szemben, a ki a legvégsőre el van szánva! Vallja be, hogy ámitott engem, vagy nevezze meg legalább annak a nevét, a ki boldogságomat, reményeimet, mindent, mindent elrabolt tőlem a mi még az élethez kötött!

— Hogy észhez téritsem önt — legyen tehát. Jegyesem neve Reinstein Bodó gróf.

Természetellenes, gunyos kaczaj hangzott fel Róbert ajkairól.

— Reinstein? O — ő? Oh, ez gyalázat! Jane, ön kimondta a halálos ítéletemet. Vonja vissza a szavát mielőtt még nem késő!

— Nem tehetek mást, minthogy önt megszánjam. Isten önnel! — mondá Jane, megfordulva és gyors léptekkel elhagyva a szobát. Róbert még néhány perczig mozdulatlanul allott ugyanazon a helyen és az ajtóra meresztette szemeit, a melyen át Jane eltünt. Azután egy őrült mozdulatával kapott hajába és mintegy furiáktól kergetve, rohant ki a házból.

Enyhe déli szél csapott le és finom eső nedvesitette meg Róbert arczát, mialatt gyors léptekkel, zavart tekintetét a fődre szegezve, tova sietett a vásárligeti felé. Ott, a hol már sok kétségbeesett ember vetett véget életének, ott ő is be akarta végezni a saját életét.

(Folytatása következik.)

HAZÁNK ÉS A FÖVAROS.

— **Bánffy Béla gr. temetése.** Kolozsvárról távirják szerdai keltével: Bánffy Béla gr. hült tetemét ma éjfél utáni két órakor szállitották Kolozsvárra és a belfarkasutczai református templomban helyezték ravatalra. A templom belsejét gyászlepellel vonták be s a ravatalt valóságos pálma erdővel vették körül. Tizenegy órakor a ravatalnál megjelent a képviselőház küldöttsége s Eszterházy Kálmán gróf a ház koszoruját a következő szavakkal tette le: „A magyar országgyülés megbizásából és nevében helyezzük el e koszorut elhunyt alelnöke ravatalára. E bámvaknak végső megtisztelése csak része azon emlékezésnek és gyásznak, a melylyel a ház a haza nevében a méltóért, méltóan viseltetik.« Ezután Beniczky Ferencz helyezte el koszoruját „régi barátjának" felirattal. A koszoruk közül megemlitendő Tisza Kálmán miniszterelnök nagy diszes cserfalevél koszoruja „Gróf Bánffy Bélának, ifjukori barátjának" felirattal, az országgyülési szabadelvü pártkörnek aranyozott szallaggal ellátott rózsakoszoruja és Ferencz József unitárius püspök koszoruja. Az erdélyrészi közmüvelődési egyesület havasi gyopárból készült koszorut áldozott kegyeletének. A koszoru szalagján Sándor József főtitkár a következő verssorai voltak olvashatók:

„Igaz erdélyi voltál, de mindig csak magyar;
Testvériség vezérlett, bár czélod volt a faj;
Hazáért vérre is kész, de keresztényileg
Emléked küzdelmünkben Mérsékletet őrzi meg."

A bánfiy-hunyadi választókerület, melyet Gyarmathy Zsigmond vezetése alatt 12 tagu küldöttség képviselt, szintén igen diszes koszorut tett napyérdemü képviselőjének ravatalára. A temetési szertartás délután három órakor vette kezdetét. A tágas templom belsője zsufolásig megtelt, a templom felé vezető utakat pedig ellepte a tömeg. — A kolozsvári delegylet meghaló gyászdala után Szász Domokos püspök mondott szivhez szóló beszédet. „Te mindent cselekedhetsz, amit elvégeztél, senki el nem fordithat attól téged." E bibliai idézettel kezdte meg beszédét, megemlékezvén az elhunytnak kiváló érdemeiről és működésének áldásosságáról. A könyörgés a jelenlevőket mélyen meghatotta. A szertartás alatt a ravatal mellett közvetlenül a képviselőház küldöttségének tagjai, ezektől jobbra a megyei és városi hivatalnokok, élükön Béldi főispánnal és Albach polgármesterrel, balra pedig a katonatisztek foglaltak helyet. Az utóbbiakat Mádi Kovács altábornagy vezette. — A koporsó mellett levő padsorban a zokogó özvegy és a családnak nőtagjai ültek. — A gyászmenetet a ref. főiskola több száz főből álló küldöttsége nyitotta meg. Ezután következett a koszorus kocsi, majd a halottas szekér, mely mögött az elhunyt öccse Bánffy György gróf haladt, követve a család férfi tagjaitól és képviselőház küldötteitől. Szépen sorakozott rendben követték a menetet Bánffy-Hunyad és Kolozsmegye küldöttei. A menetet a fogatok beláthatatlan sora záróa be. A merre a menet elhaladt, az erkélyek és ablakok tömve nézőkkel. Négy óra után ért a menet a temetőbe, hol az elhunyt számára néhai Kendeffy Adám gróf siremléke aljában ástak sirt. A képviselőház nevében Dárday Sándor képviselő mondott bucsu beszédet. „Eljöttünk — ugymond a szónok lendületes bevezetés után — hogy a tisztelet adóját lerójuk azon férfi iránt, kinek nagyratörő lelke a politikai kisértések szirén hangjainak ellen tudott állani és tántorithatlan hive maradt a törvény által szentesitett unionak. Ez unionak ő egyik oszlopa lett. És ime, most ez az oszlop kidőlt, megtört; de akkor tört meg, midőn már az unio müve, melyért szivének minden dobbanásával lelkesült, melyen lelke minden tehetségével dolgozott, s a melyért kész lett volna vérével is harczolni: be van fejezve és oly szilárdan áll, hogy képes az idők viszontagságaival is daczolni. Ezt a müvét ma már a viharok kitörései sem képesek megingatni. — A tisztelet adóját rójuk le azon férfi iránt, kit jellemszilárdsága és a köztisztelet oly magas polczra emelt, mely őt a pártok küzdelmei fölé emelte. Ezért jelentünk meg pártkülönbség nélkül, hogy a polgári erények koszorujának legbecsesebbjét lerakjuk ravatalodra és itt, a nyilt sir tátongó ürje előtt mondhassuk meg neked az egyesült haza nevében: »Isten veled! — A hazafiasság, a kötelességérzet, a törvénytisztelet példája, melyet te adtál, ragyogjon a bérczes haza minden fia előtt. Isten veled! Nyugodjál békében az egyesült haza földjében Isten veled! . . . őrt állunk mi a Kárpátoktól az Adriáig eszményképed védelmére, melyért küzdöttél. Nyugodj békében! — Isten veled!« A szónok, beszédének ez utolsó részét mélyen meghatva mondotta. A beszéd végeztével a koporsót a koszorukkal leereszteték a sirba s aztán elhantolták. A nagy közönség mélyen meghatva távozott.

— **A vőlegény.** Fouchard Lay Alfonz franczia mérnök három asszonyt font be egyszerre. Az év elején jött a fővárosba, hogy megvétesse valakivel „szabadalmazott vasaló"-ját, mely nagyon furcsa találmány lehet. Bécsben ugyanis e vasaló miatt fogságba került s csak másfél év multa szabadult ki. Budapesten az ujvilágutczában fogadott lakást egy özvegy asszonynál, ki kinek férjét hónapokkal ezelőtt holtan találták az ó budai-ton s maig sem bizonyos még, hogy maga kereste-e a halált, vagy pedig mások ölték meg. Az özvegyasszonyt ugy elámitotta udvarlásával a szélhámos franczia, hogy jegyet váltott vele s a férje megtakaritott pénzéből körülbelül ezer forintot adogatott neki apránkint. Az ő révén megismerkedett a mérnök ur a szomszédház felügyelőnőjével, a kinek szintén házasságot igért s e mellett ellopta három takarékpénztári könyvét, melyekre 2500 frt volt betéve. A hiszékeny asszony későn vette észre a lopást, mert a tolvaj három más könyvet csempészett a szekrényébe, de ezek csak egy forintot értek egyenkint. Egy harmadig asszonytól elcsalt a vőlegény egy csipkeköpenyt, meg egy női órát. Azt mondta, hogy ilyeneket akar készittetni a menyasszonya számára. Mire a rászedett asszonyok panaszt tettek ellene a rendőrségnél, a csaló már tul volt az ország határán. A házfelügyelőnő elől szökött meg, a ki elbeszélte neki, hogy nagyobb összeget kell kivennie a takarékpénztárból.

— **Versenygyaloglás.** A K. A. C. nov. 10-ről a zord idő miatt 18 ra halasztott kolozsvár fenesi gyalogversenyét jó időben tartották meg a kezdők. A propozicziók szerint a redouttól kellett a fenesi hidig és visszagyalogolni. E versenyt mintegy megemlékezésül volt az előtt 5 évvel tartott első versenynek. Akkor Schopf M. 99 perez alatt volt az első, most a még nyilvánosan nem szerepelt, de jól gyakorlott Boheczel Sándor 90 percze nyerte el első dijul a Club bronz érmét; második Ferenczi gazdász egy pár kardot nyert 91 perczczel, — mindkettő kitünő állapotban. A kézadást dr. Istvánfi tette. A gyaloglókat Kolozsvári János és Borbély György kerékpáron kisérték. Az athléták délután nagy vadászatot tartottak.

— **Elfogott pénzhamisitó banda.** Torda-Várfalva községében a csendőrség egy pénzhamisitó bandát fogott el, mely 20 és 10 krajczárosokat készitett. A banda tagjai: Molnár Ferencz kovács, Tóth Ferencz földmüves és Tóth Ferenczné. A hamisitóknál jelentékeny mennyiségü pénzt találtak. Feltünő az a körülmény, hogy a szegény sorsu embereknek költséges gépjök és eszközeik voltak. A bandát Buday csendőrmester fedezte fel s a vizsgálat folyik, hogy kiderittessék, nincsenek-e a hamisitóknak még más büntársaik is. Tiz év alatt ez már a negyedik pénzhamisitó banda e környéken.

— **Furcsa öngyilkossági kisérlet.** A szabadkai szinház diszletmestere, Szőllősy László különös módon akart véget vetni életének. Az eszme akkor szállta meg, mikor a sörcsarnokban mulatott, s mindjárt ott helyben végre is hajtotta. Levetette a czipőit, egy nagy kést kapott fel az asztalról és teljes erejével a — talpába dőfte. De csakhamar észrevették a furcsa müveletet s elvették tőle a kést, lábát pedig bekötötték.

— **Rövid hirek.** Kohanóez zemplénmegyei községben mult szombaton 36 épület és sok ingóság égett el; a kár nagy, 30,000 frt s csak igen kevés volt biztositva. — Székesfehérvártt a Deutsch E. és fia kereskedő czég 41 670 frtnyi tartozással fizetésképtelenné lett. — Szabadkán az egyptomi szembetegség annyira elterjedt, hogy a tanács az egész városban orvosi vizsgálatot tartat. — BékésGyulán most tárgyalják Friedrich Mihály volt rendőrkapitány és Papp Gábor rendőrbiztos bünpörét; a vád megvesztegetésről, sikkaztásról, csalásról, zsarolásról, hivatalos hatalommal való visszaélésről, a személyes szabadság megsértéséről, hamis tanuzásra való csábitásról és büntett elömozditásáról szól, a mi valóban épületes egy lajstrom. — A temesvári törvényszék 2 és egy negyed évi fegyházra itélte Szücs Viktor hivatalszolgát, ki egy hamisitott részletiv alapján a bazilika-sorsjegyek főnyereményének kiadását követelte volt.

NAGYVILÁG.

— **Királyunkról a párisi „Figaró"** vezérczikkében a következő lendületes sorokban emlékezik meg, abból az alkalomból, hogy Európa jövendő alakulását s a Bismarck által teremtett helyzetnek egy esetleges német vereség utáni alakulását vizsgálja. „Nem ismerem bámulatosabb példáját annak a hazafias hősiességnek s önmegtagadásnak, melylyel Ferencz József annyira próbára tett negyven éves uralkodását viseli. E hősiességben az egy Franciaország vetélkedik vele, kardját élesitve a porosz sértegetések alatt, de csöndesen türve minden ujabb bosszantást. Senkisem bámulja annyira Ferencz Józsefet, mint én. Midőn valakiát küzdte az éjszakát; midőn hazája nagyságára s népei jólétére szentelte valaki mindama buzgalmat és hazafiasságot, mely egy királyi keblet betölthet, midőn valaki lábbal taposta a dinasztikus gőgöt, az önszeretetet s az egyéniség legbensőbb érzelmeit a kötelesség szent vallásáért; midőn arra gondolunk, hogy kész volt Juareztől kérni Miksa testét s Velenczébe üdvözölni az olasz királyt: akkor valóban joga van visszaemlékezni az osztrák ház csodálatos multjára, mely lassanként ugy foszlik szét, mint az álom."

— **Szép utitársak.** Nincsen kellemesebb dolog a világon, mint vasuton utazni, feltéve, hogy az ember szép asszonnyal kerül egy kupéba. Igy mondják ezt az utazó Don Juánok s kétségtelen, hogy véleményüket nem osztja az a két orosz fiatal ember, kikkel az alábbi vasuti kaland megesett. A két fiatal ur — egy krimiai gazdag orosz kereskedő fiai — egy elsőosztályu vasuti kocsiban utaztak Breszt ből Moszkva felé. A fiatal emberek, kiknek erszényei több ezer ruheltől duzzadtak, az utazás alatt, két igen előkelő modoru, elegáns fiatal hölgygyel ismerkedtek meg, kik Baranoviczében szálltak be ugyanabba a kocsiba, hol a fiatal emberek ültek. A hölgyek szintén Moszkvát jelölték meg utazásuk czéljául. A két meglehetősen tapasztalatlan ifju el volt ragadtatva, hogy ilyen kellemes társaságban panaszkodhatnak a kupé kényelmetlen volta miatt s az egyhangu utazás alatt csakhamar igen élénk társalgás fejlődött ki a hölgyek és urak között. A fiatal emberek végre borral kinalták meg a hölgyeket, kik a figyelmet finom czigarettekkel viszonozták, a melyeket állitásuk szerint Hamburgban vásároltak. Alig szippantottak az urak egy-két-öttöt a szivarokból, mély álomba merültek és csak több órai alvás után ébredtek fel. Ekkor a hölgyek már nem voltak a kocsiban, de a tárczák is hiányzottak rubelestől a zsebekből. A két vasuti szépség két ügyes tolvajnő volt.

— **Eljátszott szerencse.** Egy bécsi kereskedő, Weldler S. nagyon rosszul járt — a szerencséjével. Nagy passzióval vásárolgatta a sorsjegyeket, de aztán kamatoztatni is szerette a befektetett tőkét. Ezt oly formán cselekedte, hogy egy-egy huzás előtt nehány forintért eladta az esetleges nyereményt. Arra számitott, hogy sorsjegyeit ugy sem huzzák ki. Igy tett legujabban is, a bécsi községi sorsjegyekkel. Kétszáz darab ilyen sorsjegye volt s ezek eshető nyereményeit az októberi huzásra eladta. Képzelhető aztán, hogy mit érezett, mikor megtudta, hogy huszonöt sorsjegyét huzták ki. Még pedig az elsőt a 200,000 forintos főnyereménnyel, a többit együtt 150,000 forintnyi nyereménnyel! De a 350 000 frt nem jutott egy kézbe. Mert a Weldler vevője sem játszott a maga zsebére: a kétszáz sorsjegyre igérvényeket bocsátott ki. Ilyenformán 200,000 forintos főnyeremény a Gyurkiewitz laibachi örmesternek jutott, a ki csak egy szivarárusnő rábeszélésére szánta magát az igérvény megvásárlására.

— **Rövid hirek.** A borkiikatasztrófa egyik főokául a vizsgáló bizottság a vasut rossz állapotát jelentette ki; az oroszországi vasutak siralmas állapotát jellemzi különben egy statisztikai adat is, mely szerint harmadéve összesen 1413 ember lett vasuti szerencsétlenség áldozata s közülök 420 meg is halt. — Berlinből két franczia hirlapirót azért utasitottak ki, mert Humbert olasz királyra nézve sértő leveleket irtak lapjaiknak. — A párisi „Voltaire" azt a szüetlenséget találja fel olvasóinak, hogy a budapesti operaházban a karok csehnyelven énekelnek; irnak különben franczia lapok rólunk ennél még bolondabbakat is.

Táviratok.

— **Albu ismét elitélve.** —

Budapest, nov. 22. (Az „Arad Közlöny" eredeti távirata.) Albu István resiczai tanitó sajtóperét, mely első izben az aradi esküdtszék előtt tárgyaltatott — ma tárgyalta az esküdtszék. A hallgatóság soraiban számos román volt jelen. Az inkriminált közlemények felolvasása után Gozsdu Elek kir. alügyész nagyhatásu vádbeszédet tartott, melyre Brediczianu Coriolán hosszabb védbeszéddel válaszolt. — Az esküdtszék verdiktje igy szól: Van-e első czikkben nemzetiség elleni izgatás? **7 igen, 5 nem**; vétkes-e Albu? **7 igen, 5 nem.** A második czikkre vonatkozólag 8 szóval 4 ellen felmentették. A törvényszék Albut 3 havi államfogházra és 300 forint pénzbüntetésre itélte, mely itélet a hallgatóságra kitünő hatást tett.

— **A német trónbeszéd.** —

Berlin, nov. 22. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A birodalmi gyülést a császár nagy fénnyel megnyitotta. A trónbeszéd a belügyi kérdések érintése után kijelenti, hogy Németország valamennyi kormánnyal békés viszonyban áll. A trónbeszéd kifejezi, hogy a császár szakadatlanul a béke megszilárditásán működik, mert keresztényi hitével és császári kötelességeivel ellenkeznék, hogy szükség nélkül Németországra zudittassanak a háboru szenvedései, még ha az győzelmes volna is. A látogatásoknak, melyeket a császár a vele barátságos viszonyban álló uralkodóknál tett, a megegyezés volt czéljuk, a béke biztositására. — A mindenütt tapasztalt bizalom följogosit a reményre, hogy sikerülni fog a békét fentartani.

— **A román kamarai elnökválasztás.** —

Bukarest, nov. 22. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Azt hirlik, hogy a megegyezés létre jött a kormánypárt és konzervativpárt között. Catargit — állitólag — a kormánypárt közreműködésével fogják a kamara elnökévé megválasztani. — Mano tábornok és Lasovári konzervativek és Vernesco szabadelvü konzervativ belépnek a kabinetbe, melynek elnöke tárca nélkül Rosetti maradna, ha Catargit a kamara elnökévé megválasztották.

Szinház.

— november 22.

— **„Kokó király".** Brisson bohózata mulattatta ma este a szinházat megtöltött közönséget. A mesét már ismertettük, s igy csak az előadásról kell még referálnuk. A nő-szereplők közül Tarassovits Margit maradt mindvégig az előadás központja Brigitta vénkisasszony szerepében, melyet kitünő humorral alakitott, s folyton kacagásban tartotta a közönséget. A harmadik felvonásban nyilt szinen is megtapsolta a közönség, s csakis ő kapott tapsot, mert a többi szerep nem nyujtott erre kiválóbb alkalmat. Az előadás általában jó volt, s különösen Bács (Danbichon) ma kivált ugy alakitásával, mint élénk játékával, s eltalálta a szerephez megkivántató könnyedséget. Breznai Anna (Angela) és Havas Aranka (Lucienne) kis szerepeiket jó kedvvel játszották, Fenyéri (Lamazon) és Szép Aladár (De Manchette) pompás szerecsenek voltak a második felvonásban. — Kövessi (Theofile) igen mulattatóan, s Mezei Péter ter (Veanoannu) is jól alakitott. Még Vertán Annáról kell megjegyeznünk, hogy igen ügyes szobaleány volt. A darabban ugyanis a szobaleány-szerep a nagyobbak, közül való, s élénk játékot igényel, a minek Vertán jól megfelelt. A darabot ma ismétlik.

— **Szinházi müsor.** Holnap szombaton este ismétlik az oly nagy tetszésben részesült „Nanon" operettet, melynek szép, szinte operaszerü zenéjét mindinkább megkedveli a közönség. — Vasárnap Molnár György veteránszinművészünk uj népszinműve a „Zsöllérleány" adatik itt először. — A társulat tegnap kezdte el Flotow régi jó vig dalmüvét „Márthá"-t betanulni. Ez lesz az első operai előadás, melyben Pajor Emilia, Kövessiné, Németh János és Kis Pista vesznek részt. Az igazgató Erkel operájának „Hunyadi László"-nak előadását is tervezi, továbbá Dopplertől „Ilka és a huszártoborzó"-t.

IRODALOM és MÜVÉSZET.

— A **„Gazdasági Mérnök"** czimü közérdekü gazdasági és müszaki képes hetilapot, mely ez évvel már 12-ik évfolyamát tölté be, az uj év közeledtével ajánljuk mindazok figyelmébe, a kik a modern technika vivmányai, a felfedezések és találmányok, a gazdasági gépészet és épitészet, a vizszabályozás és közlekedés, az épitő- és müipar, a gépészet és gyáripar stb. haladása iránt érdeklődnek. S a „Gazdasági Mérnök" ez irányu czikkei nem elvont, unalmas elméleti fejtegetések, de szakszerüségük mellett mindenki által könnyen megérthető, tanulságos és kellemes olvasmányok. Az olvasó ezekből mintegy szórakozva ismerkedik meg a legujabb vivmányokkal, hireket kap a hazai vizszabályozások, vasutépitések, az épitő és müipar, gép és gyáripar köréből, hiteles értesitéseket nyer az állami és hatósági vállalatokról és épitkezésekről, megismeri a Magyarországon és Ausztriában szabadalmazott kiválóbb és ujabb találmányokat s közérdekü kérdéseire mindenkor szakszerü és megbizható választ nyerhet. — A Gazdasági Mérnök Gonda Béla miniszteri müszaki tanácsos és müegyetemi magántanár szerkesztésében megjelenik minden vasárnap, diszesen kiállitva, képekkel és szakszerü rajzokkal illusztrálva. Előfizetési áre: Egész évre 12 frt, félévre 6 frt. Előfizetéseket már a jövő évre is elfogad, most belépő uj előfizetőknek a lapot ujévig ingyen küldi a Gazdasági Mérnök kiadóhivatala (Budapest, VIII., Mária-utcza 7). Ajánljuk a közérdekü vállalatot különösen a müvelt gazdaközönség valamint a mérnökök és épitészek, épitő iparosok vállalkozók, gyárosok és gépészek, kaszinók és társaskörök figyelmébe.

— **„Eszmék és emlékek"** czim alatt előfizetési felhivást bocsátott ki Gonda Béláné sz. Nagy Irma. E szerény czim alatt szándékozunk közreocsátani — mondja a kiadói szó — egy korán elhunyt tehetséges fiatal irónőnek Gonda Béláné szül. Nagy Irma asszonynak a „Fővárosi Lapok" „Nemzet" „Pesti Napló" és „Ország-Világ" hasábjain megjelent nevelésügyi czikkeit, irodalmi tanulmányait és uti tárczait, kiegészitve egy önálló, igen érdekes tanulmánnyal Racine szinmüveiről. Egy fenkölt lelkü, nagy müveltségü és kiváló szellemü nő lelki világa tükröződik vissza e müvekben, melyeknek nem az irásvágy, de a nemes ideálok után való hivatott törekvés, az ügy igaz szeretete, az alkotni, javitni, teremteni vágyó lélek magasztos ihlete adott lételt. — Megérdemlik azért e különben igénytelen szellemi alkotások, hogy összegyüjtve, ujból és tartósabban érvényesülhessenek és egyszersmind megőrizzék áldott emlékezetét annak a nemes léleknek, mely bár évek óta élet-halál küzdelmet vivott az emésztő kórral, nem szünt meg lelkesülni, nem szünt meg munkálkodni egy magasztos ideál: a női müveltség érdekében. Az Eszmék és Emlékek tartalma: Gonda Béláné, sz. Nagy Irma (Elet- és jellemrajz, arczképpel.) A nőkről a nőknek. — Nőoktatás. — Nőnevelés. — Női müveltség. — A nőkről. — A társas életből. Irodalmi tanulmányok: Racine szinmüveiről. — Négy nagy költő barátsága. — A bolygó zsidó. — Szellemes társalgók. Uti képek. A dobsinai jégbarlang. — Gleichenberg. — Abazzia. — Körül a Quarnerón. Vegyesek: A madarak vándorlása. — Ötletek. A mü mintegy 10—12 nyomtatott ivnyi tartalommal, a szerző arczképével, igen diszesen kiállitva deczember havában jelenik meg. Előfizetési ára füzve 1 forint 50 krajczár, diszkötésben 2 forint, mely összeg az alulirt kiadóhivatalba küldendő. Gyüjtőknek 10 előfizető utan egy diszkötésü tiszteletpéldánnyal szolgalunk. A mü tiszta jövedelme a szerző nevére az orsz. nőképző-egyesület budapesti leánynevelő intézetében teendő alapitvány czéljaira fog forditatni. Ifj. Nagel Ottó könyvkiadóhivatala, Budapest, VIII., ker., Muzeumkörút.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Gabonaüzlet.** (Budapest, november 21 Buzát ma bőségesen kiináltak, a kereslet jó volt. Lanyha irányzat mellett hajórakományok és nagy tételek 2 és fél krral, kocsirakományok 5 krral olcsóbban adattak el. Elkelt mintegy 25,000 métermázsa.

Egyéb gabonanemüekben csekély forgalom, változatlan árakon.

Eladatott:

Buza: (uj) Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 8 frt 20 kr, 600 métermazsa 80 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 280 k. 8 frt 30 kr, 200 mm. 805 k. 8 frt 22 kr 100 mm. 80·2 k. 8 frt 10 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 80 k.. 8 frt 15 kr.

Eszakmagyarországi 100 mm. 80·5 k 7 frt 95 krajczár.

Tengeri 3000 mm 5 frt 95 kr.

Zab 160 mm. 5 10 kr, 100 mm. 5 frt 35 krajczáron. 100 mm. 5 frt 20 kr, 200 mm. 5 frt 12 kr.

Rozs 200 mm. 5 frt 60 kr. 300 mm· 5 frt 65 kr.

Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat csekély forgalom mellett lanyha.

Határidők jegyzése déli 12 órakor:

Buza tavaszra 8.61—8.65—8.64 forinton őszre 7.78—7.87—7 82 frton, uj tengeri 1889 május—juniusra 5.36—5,37 frton,

— **Szesz-üzlet.** —

(November 22.)

(B.) Készáru nagyban 54—54.25, kicsinyben 54.75, hordó nélkül per 100 liter % e bele értve 35 frt fogyasztási adót.

— **Budapesti gabnatőzsde.** —

(November 22.)

Mérsékelt kinálat és jó vételkedv mellett 20,000 mm. jött forgalomba és 5 krajczárral ólcsóbb áron adatott el. Buza tavaszra 8.09—8.10, zab tavaszra 5.16—5.17, tengeri tavaszra 5.55—5.57.

Sertéskereskedelmi csarnok

— Budapest-Kőbányán. —

Kőbánya, nov. 21. Az üzlet csendes. Magyarországi örög, nehéz 46—47 forint, fiatal nehéz 48—49.— forint, fiatal közép 48—49.— forint, fiatal könnyü 48—49 forint, közönséges (szedett) nehéz 46.——47 forint. közép 46—47 forint, könnyü 47—48 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz —.——.— forint, közép —.——.— forint könnyü —.——.— forint, eredeti (Stachel) nehéz —.——.— forint, közép —.——.— forint. — Szerbiai nehéz 47.50—48.50 frt, közép 47.——47.50 frt, könnyü 44.——46.— frt. Hizó egy éves —.——.— frt, hizó két éves makkos —.——.— forint hizó öreg —.——.— forint. — Sertéslétszám: november 19-én volt készlet 81,383 darab, nov. 20 án felhajtatott 2035 drb., november 20-án elszállittatott 1016 drb, novemb 20-án mardt készletben 82402 darab sertés.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1888. évi november hó 22-én.

Magyar aranyjáradék 4. sz.	101.10
magyar papirjáradék 5,	92.—
magyar vasuti kölcsön	144.50
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	98.—
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	119.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	116.—
magyar földtehermentési kötvény	104.50
magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.50
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.50
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	104.50
Erdélyi földterhementesitési kötvény	104.50
Horvát-szlavon földtehermetési utalvány.	104.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	99.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	181.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	124.75
Osztrák járadék papirban	81 75
Osztrák járadék ezüstben	82.50
Osztrák járadék aranyban	109.75
1860-iki osztrák államsorsjegy	140.—
Osztrák-magyar bankrészvény	875.—
Magyar hitelbankrészvény	301.50
Osztrák hitelintézeti részvény	336.60
Cs. és ki. arany	5.75
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.69
Német birdalmi márka	59.75
London	121.90
20 márkás arany	11 94

Aradvárosi szinház.

Folyó szám 50. 2-ik kisbérlet 26 sz.

Péntek, 1888. évi november hó 23-án

Kokó király.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Brisson Sándor. Forditotta Kövessi Albert. (Rendező; Bács.)

SZEMÉLYEK:

Danbichon, gazdag magánzó	Bács.
Angela, neje	Breznai Anna
Brigitta, nővére	Tarassovits.
Lucienne unokahuga	Havas Aranka
Lamazon, tőkepénzes	Fenyéri.
Theofile keresztfia	Kövessi.
Veaucannu, Danbichon rokona	Mezei Péter
De Mouchette, vicomte	Szép Aladár
Bouvreil jegyző	Győre.
Jozefine, szobaleány	Vertán Anna.
Rendőrbiztos	Rózsa.

Kezdete 7-kor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton, november 24-én adatik:

Nanon, az arany-bárány csaplárné.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Zell F. Forditotta: Szirmai Lajos. Zenéjét szerzé: Genée R.

Felelős szerkesztő:

HINDY ARPÁD

BUDAPESTI TŐZSDE.

November 21-én.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyj. adóment. 4%	100 50	100 80
„ „ papirjáradék adóment. 5%	— —	91 20
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fo.) 5%	146 —	147 —
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	146 —	147 —
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	97 50	98 —
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	114 50	115 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	120 —	130 —
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	120 50	130
„ „ „ 50 frt drbja	126 —	136 50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	126 —	126 50
M. k. földtm. kötvények 5%	104 50	105 50
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 —	105 —
M. k. földtm. kötvények temesi 5%	104 —	105 —
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 50	105 50
M. k. földtm, kötvények horváth-orsz. 5%	104 —	— —
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104 50	105 —
„ „ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 frt 5%	98 50	99 50
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	100 —	100 50
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 6%	159 50	107 —
„ „ „ 1871. évből 6%	107 —	109 —
Budapest főv, 1880. kölcsöne 6%	100 75	101 50
Budapesti bankegyes. részvényt.	100 —	100 50
Magy, ált. hitelbank	281 —	281 50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	— —	— —
Magy. lesz. s pénzváltóbank	89 25	89 60

	Pénz	Áru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	310 30	310 50
Osztr.-magyar bank	873 —	878 —
I. magyar iparbank	153 —	155 60
Pesti magy. keresk. bank	712 —	715 —
Bécsi bizt. társulat	199 —	203 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	210 —	215 —
Első magy. általános bizt. társ.	3050 —	3075 —
Foncière pesti bizt. társ.	70 25	71 —
Magyar-franczia bizt. társ.	175 —	180 —
Pannonia visszb. társ.	975 —	986 —
Coucordia malom	525 —	528 —
Első budapesti malom	1030 —	1040 —
Erzsébet malom	242 —	244 —
Hengermalom	525 —	530 —
Luiza malom	252 —	255 —
Molnárok és sütők malma	353 —	35u —
Pannonia malom	755 —	760 —
Viktoria malom	130 —	132 —
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	175 50	176 50
Bátaszék domb.-zákány vasut 5%	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Eszakkeleti vasut 5%	154 50	155 50
Erdélyi vasut 5%	172 50	173 50
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut 4%	142 —	143 —
Magyar galicziai vasut 3%	160 50	161 60
M, ny. v. (sz.-győr-graczi vasut 5%	157 60	158 —
Osztrák ál mvasut 5%	232 50	233 —
Pécs-barcsi vasut 5%	— —	— —
Tisza vidéki vasut 5%	— —	— —
Osztr. dunagőzhajózási társ. 5%	— —	— —

	Pénz	Áru
Pesti kozuti vaspálya	403 —	405 —
Pesti köznti vasp. élvezet-jegyek	110 —	215 —
Budepesti III. ker, takarakp.	108 —	110 —
Országos központi	452 —	457 —
Pesti hazai első	7325 —	7525 —
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452 —	455 —
Magyar ált, takarékp, részvény	88 —	89 —
Alagut	145 —	147 —
Általános waggon kölcs. társaság	69 —	72 —
„Franklin“-társulat	198 —	200 —
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826 —	830 —
Geschwindt-féle szeszgyár	330 —	332 —
Gyapjum, és biz, I. magyar	246 —	250 —
Keresk, épülete	675 —	— —
Könyvnyomda „Athaeneum“	444 —	448 —
„ Pesti	1070 —	1100 —
Kőszénb és téglagy, (Drasche)	221 —	222 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	59 —	224 — 60 —
Pesti epitő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtrs,	100 —	101 —
Salgótarjáni kőszénb,	171 —	172 —
Schlick-féle vasö, és gépgyár	152 —	154 —
Schlick-féle vasö, és gépgy. II, kib	— —	— —
Serfőzde első magyar	810 —	820 —
Sertéshizlaló	270 —	274 —
Sóskuti kőbánya	— —	— —
Spodium- és csontlisztgyár	110 —	120 —
Szálloda-részvénytársasag	104 —	106 —
Tégla- és mészégető ujlaki	149 —	150 —
Török dohányrészvény	— —	— —
Gőz téglagyar kőbányai	25 —	255 —
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 4. sz	102 —	105 50

Záloglevelek.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5%	102 —	103 —
„ „ „ 4%	101 —	101 50
„ „ „ 4%	99 50	97 —
„ „ arany v. ezüst 5%	127 —	128 —
„ jelzálogbank 5%	102 50	103 —
„ „ 5%	101 50	102 25
Kisbirt. orsz. földh.-int 5%	101 50	102 —
Osztr.-magyar bank o. é. 5%	101 75	102 30
„ „ „ „ „ 4%	99 90	100 60
„ „ „ „ „ 4%	99 90	100 60
Pesti keresk. bank 6%	102 —	103 —
„ „ „ 5%	101 —	101 50
„ „ „ 5%	101 —	101 50
Albina tak. és hitelint. 6%	101 —	102 —
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczhid 5%	104 —	105 50
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99 50	— —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	— —	— —
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50	13 —
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 73	5 75
Cs.-kir. arany (kör)	5 66	5 17
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 62	9 66
20 frankos arany	9 62	9 68
Osztrák és magyar ezüst	— —	— —
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 90	62 50
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	59 65	62 20
Amsterdam 100 hollandi fo	101 20	102 50
Paris 100 frankért	50 10	50 25
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	50 —	50 10
London 10 font sterlingért	125 10	125 40

3700|1888. 673 2—3 Radna járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Palla József volt kapruczai körjegyző halálával megüresült **kapruczai körjegyzői állásnak** a kapruczai körjegyzői irodában megejtendő választás utján leendő betöltésére határnapul **f. évi deczember 18-án d. e. 10 órát kitüzöm**, és pályázni kivánók felhivatnak, hogy törvényszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám legkésőbb a választást előző napon benyujtsák.

Radna, 1888. november hó 15-én.

Csukay Sándor,
főszolgabiró.

Pénzkölcsön

közvetittetik önálló, elfogadható társadalmi állásban levő egyének részér, n. m.; *iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánzok, birtokosoknak*, stb., ugyszintén, hölgyeknek is módhoz képest *50 frttól 1000 frtig* mint magán *személyhitel*, könnyü havi vagy háromvavi törlesztesre, 6 százalékos kamat mellett.

Ingatlanok betáblázását

1000 frttól ¼ millióig, tetszés szerinti amortizációra, esetleg amortizáczió nélkül.

Konvertálások (átiratások) — kölcsönügyletek, hitelmüveletek előnyösen eszközöltetnek. Megbizások discrét pontosan teljesittetnek. — Bővebbet:

Steiner G. A. Budapest,
Gróf Károlyt-utcza 12.

Levélbeli megkeresésekhez 3 drb válaszjegy csatolandó.

837|1888. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonához tartozó régi városházának eladása iránt folyó évi **deczember hó 4-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár 35000 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1888. évi november hó 20-án tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos,
aljegyző.

20154|473. 1888. szám.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának III.ik kerületében egy törvényhatósági bizottsági tagnak helye, 1887. évi január hó 1-től számitandó érvénnyel; a IV-ik kerületeben szintén egy törvényhatósagi bizottsági tagnak helye, 1889. évi deczember 31-ig terjedő érvénnyel; választás utján betöltendő.

A választásra határidőül 1888. évi november hó 25-ik napja kitüzetik.

Választási helyül kijelöltetik: a III.ik kerületben a kapu utczai városi községi iskola, a IV-ik kerületben a Kossuth-utczai városi községi iskola.

A III. kerületben választási elnök: Varjassy József, helyettes elnök: Remetei Fülöp Károly.

A IV-ik kerületben választási elnök: Tarjányi Vilmos, helyettes elnök: Nikolits Péter.

A választás kezdődik reggel 9 órakor, és végződik délután 5 órakor.

A szavazás személyesen beadott szavazatlapok által történik.

Kelt Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1888. évi november hó 14-ik napján tartott rendes havi közgyűléséből.

Salacz Gyula,
polgármester.

5482|1888. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az aradi és cranádi egyesült vasutak részére szükséges 50,000 drb bükk vagy tölgytalpfa szállitása iránt nyilvános pályázat nyittatik.

Bükktalpfák csakis normalisak, mig a tölgytalpfák normalis és vicinalisak lehetnek, de mindkét esetben 250 czentimeter hosszuságban.

A talpfák 1889. május hó végéig Arad, Szőreg, Kétegyháza, vagy az aradi és csanádi egyesült vasutak akármelyik állomására szállitandók.

Az ajánlatban a szállitandó mennyiség, továbbá a darabonkénti egységi árak számokkal és betükkel világosan kiteendő, mert a talpfák darabszám szerint fognak átvétetni és kifizettetni.

Az ajánlatok lepecsételve ezen külczimmel:

„Ajánlat talpfákra.“

1888. évi deczember hó 10-ig az igazgatóságnál benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt a felajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1888. évi deczember hó 8-ig az aradi és csanádi egyesült vasutak főpénztáránál leteendő és az ajánlatban a megtörtént letétet megemlitendő.

A fent kitett mennyiségnél kisebb mannyiségre is elfogadtatnak hasonló feltételek mellett ajánlatok.

Részletes feltételek az alólirt igazgatóságnál betekinthetők és az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő ezen feltételekről tudomással bir

Arad, 1888. november hó 20-án.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgtótága.

19882|1888.

Hirdetmény.

A jövő évi ujonez állitásra vonatkozó összeirási munkálatok teljesitése czéljából felhivatnak az 1869. 1868. 1867. és 1866. évben született helybeli, vagy idegen illetőségű hadkötelesek, miszerint f. év november havában Arad sz. kir. város katona ügyi osztályánál (városház földszint keleti rész) az illető lajstromba leendő bejegyzés végett jelentkezzenek, és egyuttal figyelmeztetnek, hogy a kik ezen jelentkezést elmulasztják, az 1868. évi XL. t. cz. 42. §. értelmében szigoruan megbüntetettnek.

Aradon, 1888. november hó 9-én.

Arad sz. kir. város tanácsa.

Kevés haszon, nagy forgalom.

Versenytelenség

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legujabb áruczikkekkel dusan ellátvam

kézmü-, rövid-, norinbergi-, fehérnemü-áru
és
gyermekjáték-üzletemet.

Leszállitott árak, mesés olcsóság és a czikkek finomsága felülmulhatatlanok.

Egy végzászlós 30 rőf. 4 50 5.50 6.— 7.— 8. frt.
Csoda creász és szileziai vászon 5. 6, 7 8, 15 forintig.
Különféle vásznak réfe 12. 14. 16. 18. 20. 25 krajczár.
Kanavasz, oxford, zephir, 1 vég 30 rőf 5. 6 7. 8. 9 frt.
Különféle oxford zephir 18, 20. 22, 25. 30 krajczár.
Kartonok, legujabbak 16, 18 20 22. 25 kr.
Divatos barketok 16. 20. 22 25. 27. 30, 36 krig
Kocskázott és szines szövetek 16. 18. 20. 25 kr.
Creppek, beegek, casmirok, loden, dupla széles, minden szinben 30, 35, 40 50, 60, 70 kr.
Fekete lüszterek 20 22. 25 30. 40. 50.
Fekete ternok, kasmir és Crepp, dupla széles 55, 66. 70. 80. 90 1.— 1.60-ig.
Finom czérna mosókelmek gyermek és férfi öltönyökre 25, 30. 40. 50 kr.
Vitorlavásznak 20, 22. 25, 30 kr.
Törülközők 16. 18. 20. 25 kr.
Asztalkendők és pohártörülők 20. 22. 25. 30 kr.
Asztalteritők szin ecsek 34. 60. 1.—. 1.20 1.50, 2 frt.
Asztalteritők és asztalkendők 6 személyre 3.50 4.—, 12. személyre 6. 7. 8 frt.
Csipke és jutteffüggönyök 20, 22 25 30, 40 kr.
Zsebkendők fehér és szines 6 drb 40, 50. 80, 1.— 3 frtig.
Női- és gyermekczipők csodás olcsó árban.
Gyermekkocsik 5.50 6.50 7.50 8.50,
Esőernyők 90 kr. 1. 1.20 1.50. 2, 3. 4 5 frt.
Finom chiffon, oxfort és kretoningok 90 1.—, 1.20. 1.50. 1.80 2 frt.
Dolgozó ingek 65. 70 80. 90 kr.
Férfi lábravalók vászonból 60, 70. 80. 90 kr.
Finom női ingek 65 75 85. 90. 1.20 1.50.
Fehér és szines alsó-szoknyák 80. 90. 1.—. 1,20, 1.50.
Mellfüzők 60, 65. 70. 80 90. 1 20. 1.50.
Gyermekingek 60. 70. 80. 90. 1.—
Nyakkendők 14 18. 20 20 25. 30. 40. 50 kr.
Finom női hálócorsettek 70. 80. 9 . 1 — 1120 1 50
Harisnyák nők férfiak és gyermekek számára 8 10. 12 15. 20. 25 30 kr.
Gallérok 16. 18. 20 kr
Manchetták 25. 30. 35 kr.
Gyermek és férfi nemezkalapok 1.—, 1.20 1 50, 1 30 . 3 frtig.
Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 1 20. 1.50. 10-ig.
Kézi kosarak 25, 30. 40 60. 80. 1.—. 1.50.
Czérnát, selyem és glacekeztyük minden szinben.
Gyermekruhák, fiuk és leánykák részére.
Szőnyegek paplanok és pokrócok. Gépész-öltönyök, gyermek- és női kötők. Mindennemü selyemkendők, szabókellék, szallagok, rüschek, virágok, gombok, czérnák, pamutok pénzes-, dohány- és szivtartózák, asztal- és tollkések. kanalak, fog-, haj- és ruhakefék uj tajtpipák és szipkák, illatszerek, albumok, iskolatáskák, poharak, csemegés-tányérok. vajtartók.

Ezeken kivül felhivom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállitási bazáromra,

mely a legszebb és a legszélesebb és legtöbbféle tárgyakból van összeállitva. A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem.

KÖNYI ADOLF ARAD,
tér, arena épület. „a kék golyóhoz.“

Postai megrendelések pontosan teljesittetnek. — Csomagolás ingyen.

Leszállitott árak.

M. kir. államvasutak. 8275|88. sz. Budapesti körvasut.

Hirdetmény.

Közmunka és közlekedési m. kir. miniszter ur Ő nagyméltóságának 1888. Október 28-án 48,154. sz. a. kelt magas rendelete folytán a m. kir. államvasutak igazgatóságának vezetése alatt épült *budapesti körvasuton* szükséges föld- és sziklamunkáknak, ültetvényeknek, fonásoknak és védmüveknek; a tám és bélfalaknak, az utépitményeknek, a hidak és áteresz ek alapozási és falazási munkáinak, ugyszintén a hidak vasszerkezetére helyezendő faalkatrészeknek, valamint a kis nyilásu műtárgyak fafelszerkezetének, továbbá a pálya és pályaudvarok kavicsolásának, a faépitmény lerakásának, az épületeknek, s végre a pálya elzárásának és beosztásának helyreállitására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ajánlatok csak az összes itt felsorolt munkákra tehetők.

A körvasut megnyitására a szerződési tervezetben vagylagosan két határidő van kitüzve a miért is pályázók által mindkét bejegyzési határidőre külön alternativ ajánlat nyujtandó be.

Az ajánlatok alapján szolgáló tervek, a tervezeti árjegyzék és költségelőirányzat a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minták és pályázati feltételek a m. kir, államvasutak D. I. szakosztályának épitési irodájában (Budapest, VI. Andrássy-ut 73|75. szám III. emelet 36. ajtó) reggeli 9 órától délután 1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok megtekintéséhez megkivántató müvelet szintén a fentebb emlitett helyiségben f. évi november hó 15-étől kezdve megszerezhető.

Ezen épités tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. é. november 22-én déli 12 óráig nyujtandók be a magy kir. államvasutak igazgatósági épületében (Andrássy-ut 73|7.5 sz a. az első emeleten A I. (á. igazgatási) szakosztály főnökénél.

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és a következő felirással nyujtandó be:

„Ajánlat a budapest körvasut épitési munkáinak elvállalására.“

A munkák elvállalására 30,000, azaz harminczezer frt bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagy f. évi november 21-én déli 12 óráig leteendő a m. kir. államvasutak főpénztáránál (Budapest, Andrássy-ut 31—75 sz. földszint.)

Értékpapirok a betételt megelőző nap tőzsdei árfolyama szerint — de semmi esetre nem értéken felül — a napi árfolyam 90 százalékával számittatnak.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénz tértivevény mellett adandók fel.

Budapest, 1888 évi november 1-én.

A m. kir államvasutak igazgatósága.

Nyomatjak az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.